

FYSIOTERAPIAPROSESSI

Tämä ohje on tarkoitettu fysioterapeuttiopiskelijoille fysioterapiaprosessin kuvaamisen tueksi oppimistehtävissä. Ohjeen tavoitteena on auttaa opiskelijaa fysioterapiaprosessin hahmottamisessa. Fysioterapiaprosessin kuvaus kirjoitetaan laajan kirjallisen työn ohjeen mukaan.

Huomioithan, että työelämässä kullakin työpaikalla on omat erilliset kirjaamisohjeensa, joita tulee siellä noudattaa.

Fysioterapiaprosessi voidaan jakaa seuraaviin vaiheisiin: tulotilanne, suunnittelu ja toteutus sekä arviointi (taulukko 1).

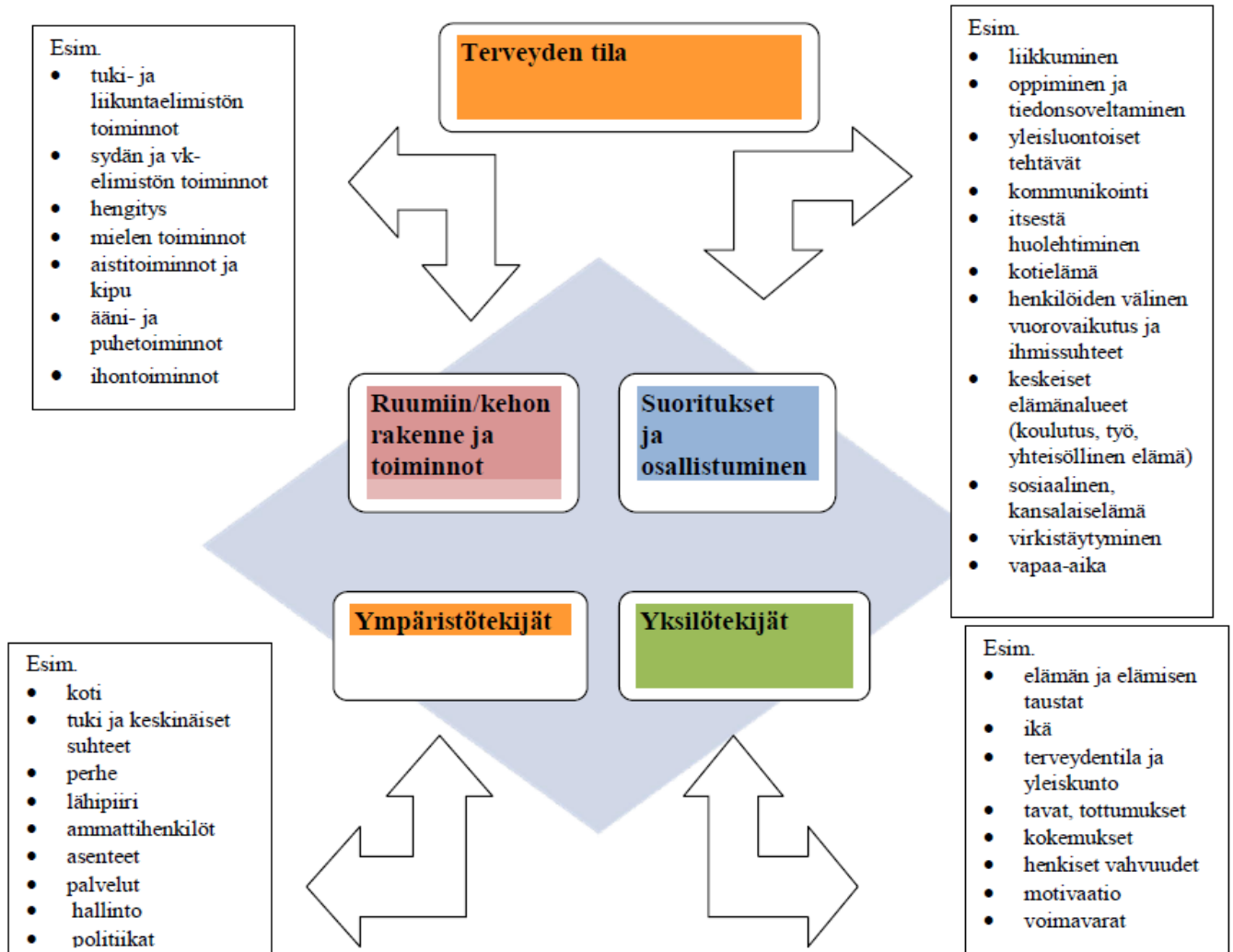
---

1 Tulotilanne	2 Fysioterapian suunnittelu ja toteutus	3 Arviointi ja jatkosuunnitelma
Esitiedot	Asiakkaan tavoitteet - kokonaistavoite - osatavoitteet	Toimintakyvyn muutos ja toteutunut terapia vs. tavoitteet
Toimintakyvyn arviointi	Fysioterapia-suunnitelma - esim. ajoitus, menetelmät, harjoitteet (toistot, sarjat, välineet jne.) perusteluineen	Asiakkaan näkemys Jatkosuunnitelma
Fysioterapeuttinen diagnoosi	Fysioterapiasuunnitelman toteutuminen - esim. terapian määrä ja aikaväli, toteutuminen tavoitteisiin nähden, mahdolliset muutokset suunnitelmaan ja niiden syyt	Opiskelijan itsearviointi

---

Taulukko 1. Fysioterapiaprosessin vaiheet

Toimintakyvyn arviointia voidaan jäsentää ICF-luokituksen avulla (taulukko 2). Arvioinnin kohteena voi olla terveydentila, ruumiin/kehon toiminnot, suoritukset ja osallistuminen sekä yksilö- ja ympäristötekijät (ICF 2001).

Taulukko 2. ICF-luokitus fysioterapiaprosessissa

FYSIOTERAPIAPROSESSIN VAIHEET

1. Tulotilanne

Esitiedot

Esitiedoissa voidaan tuoda esille mm. asiakkaan sukupuoli, ikä, ammatti asuinolosuhteet, liikuntatottumukset, harrastukset, sosiaalinen verkosto, lääkehoito, terveyteen vaikuttavat tekijät, apuvälineet, riskitiedot jne. Asiakkaan elämäntilannetta ja elämänhistoriaa kuvataan tiivistetysti pohjautuen asiakkaan (ja/tai omaisen) kertomaan sekä asiakirjoihin. Esitietoihin kirjataan tarvittaessa aikaisemmat hoidot ja terapiat sekä muun ammattihenkilöstön tekemät löydökset sekä tutkimus- ja mittaustulokset.

Toimintakyvyn arviointi

Toimintakyvyn arviointi on asiakkaan tulotilanteen arviointia, joka perustuu ongelman määrittelyyn ja voimavarojen kartoittamiseen. Yleisimpiä arviointimenetelmiä ovat havainnointi, haastattelu, manuaalinen tutkiminen, lomakekyselyt ja erilaiset testit ja mittaukset.

Arvioinnin kohteena ovat mm.

- ruumiin/kehon toiminnot (esim. liikeradat, lihaskireydet yms.), rakenne sekä suoritukset ja osallistuminen
- asiakkaan toiminta- ja työkyvyn arviointi (selviytyminen työssä, kotona ja muilla keskeisillä elämänalueilla)
- liikkumisen arviointi (kävely, asennon vaihtaminen ja ylläpitäminen, siirtymiset, esineiden kantaminen, liikkuminen kulkuneuvoilla, apuvälineet)
- fyysinen suorituskyvyn arviointi (esim. lihaskestävyttä ja hapenottoa mittaavat testit ja arviot)
- kivun arviointi (kivun paikka, esiintymistiheys, voimakkuus, kivun kokeminen jne.)
- asiakkaan voimavarojen arviointi

Fysioterapeuttisen tutkimisen ja arvioinnin jäsentäjänä voi käyttää ICF-luokitusta (taulukko 2), jolloin arvioinnin kohteina ovat terveydentila, ruumiin/kehon toiminnot, suoritukset ja osallistuminen, sekä yksilö- ja ympäristötekijät (ICF 2001).

Fysioterapeuttinen diagnoosi

Fysioterapeuttinen diagnoosi on tiivistetty yhteenveto asiakkaan toimintakyvystä. Se perustuu kliiniseen päättelyyn, jossa on huomioitu eri lähteistä saatu tieto: mm. fysioterapeuttinen arviointi, asiakkaan kokemukset sekä aikaisemmat ja muiden ammattilaisten tuottamat tieto asiakkaasta.

Esimerkkejä fysioterapiadiagnoosista ICF-luokitusta mukaellen:

”Oikean polven kipu (*ruumiin rakenteiden taso*) kävellessä ja kyykistyessä (*suoritusten taso*) vaikeuttaa työtehtävistä selviytymistä (*osallistumisen taso.*) kuten laatikoiden nostamista ja siirtämistä hyllyihin.

”Vasemman alaraajan heikosta lihasaktiiviteetista, spastisuudesta ja vartalon hallinnan heikkoudesta (*kehon rakenne ja toiminnot*) johtuen kuntoutujan itsenäinen siirtyminen ja *kävely* (*suoritukset*) onnistuu vain kahden avustamana. Liikkuminen osastolla onnistuu pyörätuolilla (osallistuminen).”

2 Fysioterapian suunnittelu ja toteutus

Fysioterapian suunnittelu perustuu fysioterapeutin tekemään fysioterapeuttiseen tutkimiseen, fysioterapeuttiseen diagnoosiin, asiakkaan ja fysioterapeutin väliseen vuorovaikutukseen sekä yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin sekä tieteelliseen tutkimustietoon.

Fysioterapian suunnitteluvaiheessa määritellään yhdessä asiakkaan kanssa fysioterapian tavoitteet ja keskustellaan asiakkaan kanssa hänen voimavaroistaan ja terapian sisällöstä. Fysioterapian suunnitteluvaiheessa kirjataan:

- asiakkaan kokonaistavoite ja osatavoitteet kokonaistavoitteen saavuttamiseksi; tavoitteiden tulee olla konkreettisia, asiakaslähtöisiä ja saavutettavissa olevia sekä arvioitavia
- käytettävät fysioterapian menetelmät osatavoitteiden saavuttamiseksi, harjoitteet toisto- ja sarjamäärineen sekä ajoitussuunnitelma
- millaisin arviointimenetelmin toteutusta tullaan seuraamaan

Fysioterapian suunnitteluvaiheessa kirjataan myös perustelut fysioterapian suunnitelmalle ja esitetään ainakin yhdelle fysioterapian menetelmälle olemassa oleva tieteellinen tutkimustieto.

Fysioterapian toteutuksella tarkoitetaan fysioterapiamenetelmien ja tiedon soveltamista asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Fysioterapiasuunnitelman toteutumisessa kuvataan

- terapioiden kokonaismäärä ja aikaväli
- muutokset suunnitelmasta ja niiden syyt

3 Fysioterapian arviointi

Fysioterapian arvioinnilla tarkoitetaan asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuneiden muutosten ja toteutuneen terapian tarkastelua suhteessa suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Fysioterapian arvioinnissa kuvataan

- tavoitteiden saavuttaminen
- verrataan asiakkaan lopputilannetta suhteessa tulotilanteeseen
- asiakkaan näkemys fysioterapian tuloksellisuudesta; mistä asiakas koki hyötyvänsä eniten/vähiten

- jatkosuunnitelma; esim. laituskuntoutusjakso, yksilöfysioterapia, kotiohjeet, apuvälineen hankintaprosessin käynnistys ja muut jatkojärjestelyt, kuten esimerkiksi mihin asiakas ottaa yhteyttä, jos vaiva uusiutuu ja missä asiakkaan tilannetta seurataan

Opiskelijan itsearviointi

Kuvataan, miten fysioterapiaprosessi onnistui kokonaisuudessaan opiskelijan näkökulmasta: mitä opin, mikä oli vaikeaa ja miten voisin tämän pohjalta kehittää itseäni jatkossa.